HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kambja Vallavalitsus

31.10.2025 nr 9.5-2.2/25-26/2/16

Tõrvandi Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1], põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tõrvandi Kooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Katrin Ohakas
järelevalveosakonna nõunik

Koopia: Tõrvandi Kool

Katrin Ohakas
7354 068
katrin.ohakas@hm.ee

Lisa 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna nõuniku korraldusega
„Tõrvandi Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TÕRVANDI KOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tõrvandi Kool (edaspidi *kool*) on Kambja Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatava asutus aadressil Ringtee 1a, Tõrvandi alevik, Kambja vald, 61715 Tartumaa.
2. Kool on üldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Koolil on I–II kooliastmes tähtajaline tegevusluba õppe läbiviimiseks kehtivusega kuni 31.08.2026 ning III kooliastmes tähtajaline tegevusluba õppe läbiviimiseks kehtivusega kuni 31.08.2028.
3. Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna nõuniku 29.05.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/2/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tõrvandi Koolis“ alusel.
4. Järelevalve eesmärk oli vaadelda, kas õppe- ja kasvatustegevuse korraldus I ja II kooliastmes on kooskõlas koolitusloa taotlemisel esitatud dokumentidega, vaadelda õppetöö korraldust, õpilaste arengu toetamist ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni.
5. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõunikud Katrin Ohakas ja Berit Asuküla.
6. Järelevalve algas 22.09.2025.
7. Järelevalves vesteldi kooli direktori, õppealajuhataja, pidaja, õpilasesinduse, hoolekogu, õppenõukogu esindajatega, tugispetsialistide ja lapsevanematega. Tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, külastati õppetunde ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Tõrvandi Kool alustas iseseisva koolina tööd 1. septembril 2023. 2022. aasta sügisel alustas Ülenurme Gümnaasiumi 1. klassis 54 õpilast, kellest 2023. aasta septembrist said Tõrvandi kooli õpilased. Kool tegutses 2023/2024. õppeaastal asenduspinnal ning alates 2024. aasta augustist alustati tööd uues koolimajas. Õpilaste arv on kasvanud kiiresti: 2023/2024. õppeaastal 115 õpilast seitsmes klassikomplektis ja 2024/2025. õppeaastal 268 õpilast 15 klassikomplektis. Järelevalve ajal 2025/2026. õppeaasta septembris oli koolis 432 õpilast 23 klassikomplektis.

Kooli õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavad on kooskõlas õigusaktides sätestatuga.

Kooli arengukavas (2025–2028) on kooli eripärana toodud välja insenerioskuste õpe ja õpilasuurimuste läbiviimine alates 1. klassist. Sellest tulenevalt on suurendatud matemaatika ja tehnoloogiaõpetuse õpetamise mahtu. Iga-aastastest õpilaste uurimistöödest tehakse ülevaade kooli teadusõhtul, kus õpilased tutvustavad vanematele ja kaasõpilastele oma uurimistöid. Uurimistööde valikust koostatakse kogumik „Tõrvandi Kooli panus Eesti teadusesse“.
Koolis toimuvad klassijuhatajatunnid, milles arendatakse õpilaste üldpädevusi vastavalt kooli õppekava klassijuhatajatunni ainekavale.
I kooliastmes kasutatakse kirjeldavat sõnalist hindamist ning alates II kooliastmest kuue palli

skaalat A–F. Koolis arendatakse kirjeldava sõnalise hindamise sisu ja sagedusega seonduvat.

Koolis tehakse sisehindamist, mille käigus kogutakse erinevaid andmeid ja analüüsitakse tegevuste tulemuslikkust. Sisehindamise süsteemsemale läbiviimisele aitaks kaasa eesmärkide püstitamine soovitud muutusena, olukorrana ning konkreetsete tulemusnäitajate esitamine. Arengukavas on iga eesmärgi kohta esitatud mõõdikud. Õppeaastaks koostatud üldtööplaanis on eesmärgid esitatud üldiste, laiade ülesannetena, ka ei ole toodud tulemusnäitajaid, mille tõttu on eesmärkide täitmist raske hinnata.

Koolis töötab tugev ja arvukas tugimeeskond, moodustatud on eraldi tugikeskus ning tagatud on nelja tugispetsialisti (sotsiaalpedagoogi, eripedagoogi, logopeedi ja psühholoogi) teenused. Kõik üldise, tõhustatud ja eritoe õpilased saavad tugiteenuseid ja -meetmeid. Koolis on moodustatud neli eriklassi ja õpiabirühmad. Eriklasside ja õpiabirühmade moodustamisel on järgitud õigusaktide nõudeid.

Koolis ei ole toimunud kahel eelmisel õppeaastal kõigi õpilastega arenguvestlusi. Kool ei ole juhtudel, kui õpilase vanem ei tule ka korduva kutse puhul õpilasega peetavale arenguvestlusele, pöördunud õpilase õiguse tagamiseks õpilase elukohajärgse kohaliku omavalitsuse poole.

Koolis on 46 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Kvalifikatsioon vastas nõuetele 42-l, ei vastanud neljal: kolmel õpetajal ja ühel psühholoogil. Koolis on nädalas 643 õppetundi, millest 605 (94%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad. I kooliastme 375 õppetunnist annavad 100% kvalifikatsiooniga õpetajad. Üks kvalifikatsioonita õpetaja õpib magistrantuuris õpetajakoolituse õppekaval ja ühel õpetajal on pedagoogiline kõrgharidus, aga puudub õpetajakutse. Seega on koolis kergesti saavutatav olukord, kus kõik õpetajad omavad nõutud kvalifikatsiooni.

Positiivsena saab märkida koolis aktiivselt tegutsevat õpilasesindust, mis lahendab õpilaste muresid ja aitab koolikeskkonda muuta igale õpilasele sobivaks. Näiteks oli eelmisel õppeaastal mureks klasside garderoobide korrashoid. Õpilasesindus hakkas välja andma korras garderoobi karikat. Sekkutud on ka mõne kiusamisjuhtumi puhul. Õpilasesindus on ka hoolekogus tutvustanud oma tegemisi.
Vestlusel osalenud lapsevanemad ja õpilased olid rahul, et koolipäeva jooksul õpilased ei kasuta isiklikke nutiseadmeid ning lapsevanemad rõhutasid, et juhtkonna ja õpetajate jaoks on koolis õpilane kõige tähtsam.
Õpilased tõid välja, et eriti meeldivad tunnid, kus saab ise teha asju, näiteks tehnoloogias tehakse asju, mida saab kasutada.

Järelevalves analüüsiti kooli vastuvõtmise tingimusi ja korda. Kehtiva korra alusel võeti vastu õpilasi vabadele õppekohtadele alates 2. klassist. 1. klassi õpilaste vastuvõtmine toimus eelmise vastuvõtmise tingimuste ja korra alusel. Kehtiva korra puhul ei ole tagatud vastuvõtuprotsessi läbipaistvus ja selgus ning määratletud, kuidas arvestatakse vastuvõtmisel pere teiste laste õppimist koolis.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava[1]. Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[2] (edaspidi *PGS*) kohaselt kehtestab kooli õppekava direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused tuleb esitada enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Järelevalve alguses esitatud õppekava oli kehtestatud õiguspäraselt.[3] Järelevalves esitas kool täiendatud õppekava üldosa, mille kehtestas direktor käskkirjaga[4] ning see on esitatud enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule[5], õpilasesindusele[6] ja õppenõukogule[7].

PGS[8] sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel avaldatud. Õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavad olid järelevalve ajal kooli veebilehel avalikustatud.

1.2. Kooli õppekava on hinnatud vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale[9] (edaspidi *PRÕK*) ja PGSile.

Kooli õppekava üldosa ei olnud järelevalve alguses kooskõlas PRÕKis sätestatuga: puudusid 1.–3. klassis kasutatava sõnalise hindamise ja 4.–6. klassis kasutatava mitteeristava hindamise viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted[10] ning III kooliastmes läbiviidava loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord[11].

Kool esitas järelevalvele hindamiseks õppekava juulis 2025 ning õppekava ei olnud veel viidud kooskõlla PRÕKi muudatustega, mis hakkasid kehtima 01.09.2025. Nii ei olnud õppekava üldosas esitatud mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise aluseid[12] ja korda, kuidas kool annab õpilasele ja tema vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel[13].

Järelevalves täiendas kool õppekava üldosa ja see on vastavuses õigusaktides sätestatuga.

Kooli eripäraks on õppekavas märgitud, et teadusliku mõtlemise arengu toetamiseks koostatakse koolis I ja II kooliastmes uurimistöid. 1.–6. klassini sooritavad õpilased igal aastal ühe oma huvist lähtuva ainevaldkondi lõimiva tervikliku uurimistöö. Järelevalve alguses kehtinud õppekava ei esitanud I ja II kooliastme uurimistöödega seonduvat. Kui uurimistöö on alates 1. klassist kõigile õpilastele kohustuslik, siis peaks kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument, kirjeldama olulisemat uurimistööde korraldusest. PRÕKi[14] kohaselt tuleb õppekava üldosas esitada õppekorraldusega seonduv, sealhulgas riiklikus õppekavas

---

[1] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 1; PGS, § 17 lg 1.
[2] PGS, § 17 lg 2; PGS, § 71 lg 2 p 2.
[3] Direktori 31.03.2025 käskkiri nr 1-6/9 „Tõrvandi Kooli õppekava kinnitamine“.
[4] Direktori 14.10.2025 käskkiri nr 1-6/34 „Õppekava üldosa muutmise kinnitamine“.
[5] Hoolekogu 6.–14.10.2025 e-koosoleku protokoll nr 3.
[6] Õpilasesinduse 14.10.2025 koosoleku protokoll nr 17.
[7] Õppenõukogu 13.10.2025 e-koosoleku protokoll nr 1-2/5.
[8] PGS, § 69 lg 1.
[9] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.
[10] PRÕK, § 21 lg 4.
[11] PRÕK, § 24 lg 6 p 4.
[12] PRÕK, § 24 lg 6 p 5.
[13] PRÕK, § 19 lg 3.
[14] PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

sätestatuga võrreldes tehtud erisused.
Järelevalve ajal õppekava üldosasse tehtud muudatuste hulgas oli ka kord, mis kirjeldab I–II kooliastme uurimistööga seonduvat.[15]

Järelevalves toimunud õpilaste, lastevanemate ja kooli juhtkonnaga toimunud vestlustes kinnitati, et uurimistöid tehakse.
Õppealajuhataja selgitas, et koolis on eraldi juhend loov- ja uurimistööde kohta, mille on direktor kinnitanud. Juhendis on kirjeldatud kogu vajalik info. Vastutav isik on klassiõpetaja või klassijuhataja, kes peab õpilastele juhendit tutvustama ja peab veenduma, et õpilastel oleks uurimistöö teema ning juhendaja. Vanemateni jõuab vajalik info klassipäeviku ja klassijuhataja kaudu. Direktor täiendas, et koolil on ka uurimistööde koostamise käsiraamat.
Õpilaste uurimistöid tutvustatakse kord õppeaastas toimuval kooli teadusõhtul ning valik uurimistöödest on publitseeritud kogumikus „Tõrvandi Kooli panus Eesti teadusesse“, mis on ilmunud 2024. ja 2025. aastal.
Vestlusel osalenud lapsevanemad väljendasid rahulolu õpilaste uurimistööde korraldamisega.

1.3. Esitatud ainevaldkonna- ja ainekavades vastuolusid PRÕKi ja selle lisadega ei olnud.
Ajaloo ainekavas vajavad ülevaatamist 6. klassi õpitulemused, et need oleksid saavutatavad ühe nädalatunniga, nagu kooli õppekavas ette nähtud.
Positiivsena saab välja tuua ajalooõppe sidumist kodukohaga. Sama saaks tuua ka ühiskonnaõpetuse ainekavas.

1.4. **Ettepanek direktorile**
Täiendada ajaloo ainekava, et saavutatavad õpitulemused oleksid kooskõlas ainevaldkonnakava üldosas esitatuga.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

2.1. Arengukavas esitatu kohaselt on kooli eripäraks insenerioskuste õpe ja õpilasuurimuste läbiviimine alates 1. klassist. Koolis rakendatakse 1.–4. klassis üldõpetuslikku tööviisi. Võrreldes riikliku õppekavaga on koolis suurendatud matemaatika ja tehnoloogiaõpetuse õpetamise mahtu.
Vestlusel osalenud õpilaste sõnul on koolis võrreldes teiste koolidega väga palju nutiseadmeid, mida õpilased saavad õppetöös kasutada.
Õpetajate esindajad tõid välja, et kõige olulisemaks eripäraks on inseneriõpe ja uurimistööd esimesest klassist alates. Uurimistöö eeldab pidevat protsessi, milles laps on osaline ning millega peab tegelema nii koolis kui kodus. Õpetajate sõnul saavad õpetajad uurimistööde juhendajatena tegelda just nende valdkondadega, milles nad on ise tugevad ja millest huvituvad.

2.2. PRÕKi[16] kohaselt määratakse õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest.
Kooli päevakava on direktor kehtestanud käskkirjaga.[17] Kooli päevakava on kooskõlas PGSis[18]

[15] Õppekava üldosa ptk 15.
[16] PRÕK, § 15 lg 1.
[17] Direktori 01.08.2025 käskkiri nr 1-6/21 „Tõrvandi Kooli päevakava kehtestamine“; direktori 03.09.2025 käskkiri nr 1-6/25 „Direktori 01.08.2025 käskkirja nr 1-6/21 muutmine“.
[18] PGS, § 25 lg 6.

ja kooli õppekavas sätestatuga.
Tunniplaan on kooskõlas õppekavas sätestatuga. Päevakavas on viide kooli veebilehe lingile, kust ajakohane tunniplaan on kättesaadav.
Õppealajuhataja selgitas, et veebilehel avaldatud tunniplaanil on märgitud tunniplaani kehtivusaeg. Järelevalve ajal avalikustatud tunniplaan kehtib kuni 16. jaanuarini ja tunniplaani muutmised on erandlikud.

2.3. Koolis on pikad tunnid, mille pikkus on 85 minutit, ja lühikesed tunnid pikkusega 45 minutit. Pikk tund on kõigis klassides esimene tund, mõnedes II kooliastme klassides on pikk tund ka päeva viimane tund.
PGS[19] sätestab, et õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Pikk tund on arvestuslikult kaks 45minutilist tundi, millest viis minutit on arvestatud klassijuhatajatunniks. Nii on igal klassil nädalas 25–30minutiline klassijuhatajatund, mille ülesandeks on õpilaste üldpädevuste kujundamine vastavalt kooli õppekavas esitatud klassijuhatajatunni ainekavale. Klassijuhatajatunni pikkus igas klassis on määratud tunniplaanis.
Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et klassijuhatajatunnis arendatakse õpilaste sotsiaalseid oskusi, mõnedes klassides on klassijuhatajatundi kaasatud sotsiaalpedagoog, tegeldakse ettevõtlikkuspädevuse arendamisega, toimuvad arutelud.

2.4. PGS[20] sätestab, et õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast õppeveerandi või kursuse algul. Kool loob statsionaarses õppes õppivate õpilaste seaduslikele esindajatele võimalused sellekohase teabega tutvumiseks.
Samasisuline säte on esitatud ka kooli õppekava üldosas.[21] Selle kohaselt teavitavad klassijuhataja, aine- ning klassiõpetaja poolaasta algul õpilasi peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Vanematel on nimetatud infoga võimalik tutvuda e-päevikus.
Järelevalve alguses ei leidnud kinnitust, et kõik õpetajad oleksid vajalikud teavitused teinud ning vanematel ei olnud võimalik sellekohase infoga tutvuda. Vaadeldud klassipäevikutes puudus vastav info.
Õppealajuhataja selgitas, et sellekohast kokkulepet õpetajatega ei ole. Direktori sõnul ei ole koolis ühtset süsteemi e-päeviku kaudu vanemate teavitamiseks.
Vestlusel osalenud vanematest kõik ei olnud saanud õpetajatelt infot ja ülevaadet õpitavatest teemadest ning hindamisest. Positiivse näitena toodi ujumisõpetus, kus õpetaja jagas nii õpitulemuste kui ka hindamisega seotud infot enne ujumistundide algust.
Vestlusel osalenud õpilaste sõnul mõned õpetajad tutvustavad, mida õpitakse ja mille peale tuleb esimene töö.

Järelevalve ajal esitasid õpetajad PGSis ja kooli õppekavas esitatud nõuete kohaselt e-päevikus info õppeperioodil läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest.

2.5. Kooli õppekava kohaselt kasutatakse 1.–3. klassis sõnalisi kirjeldavaid hinnanguid.

[19] PGS, § 24 lg 5.
[20] PGS, § 55 lg 3.
[21] Tõrvandi kooli õppekava üldosa p 19.3.

Tunnistusel väljendatakse õpitulemuste saavutatust väljenditega „silmapaistvalt omandatud“, „omandatud“, „osaliselt omandatud“ või „omandamata“.
4. klassist on kasutusel eristav (kuueastmeline tähtskaala A–F) ja mitteeristav hindamine kehalises kasvatuses, kunstis, tehnoloogiaõpetuses, insenerioskustes.
Vestlusel osalenud lapsevanemad tõid välja, et alates 4. klassist kasutatav tähtede süsteem on vanemale selgem, sõnalise tagasisidega oli probleeme, sest õpetajad kirjutasid tagasisidet erinevalt ja alati ei saadud aru või polnud antud piisavalt tagasisidet, kui palju ja mis osas laps on oskused päriselt omandanud. Osa õpetajaid kirjutas väga põhjalikke tagasisidesid, osa piirdus vaid väljenditega, nt oskus omandatud või osaliselt omandatud.
Õppealajuhataja sõnul on nooremates klassides antava tagasiside sisu arutamisel. Tahetakse õpetajaid suunata selgelt välja kirjutama, mis tasemel õpilane on oskuse omandanud.
Direktor lisas, et juhtkond näeb ühe arenduskohana just tagasisidestamist ja hindamist – nii selle regulaarsust kui ka sisu, et oleks vanemale arusaadav, kuidas ta lapsel läheb.

Vestlusel osalenud õpilased tõid välja, et segadust on olnud hinnete parandamisega. Osad õpetajad lubavad teha järeltöö vaid hinde „F“ korral, osad lubavad parandada ka teisi hindeid.
Direktori sõnul on hinnete parandamise teemal olnud eriarvamusi, aga otsustati, et järele saab vastata vaid „puudulikku“ hinnet, milleks on koolis hinne „F“. On soovitus, et õpetaja ei pane hinnet „F“, vaid annab õpilasele kujundava tagasiside ja õpilane saab selle alusel juurde õppida ning töö uuesti sooritada.
Juhime tähelepanu, et kooli õppekava sätestab järelevastamise ja järeltööde sooritamise korra, mis on kooskõlas PRÕKis[22] sätestatuga ja mille kohaselt pakutakse õpilasele järeltöö võimalust mitterahuldavaks hinnatud töö teistkordseks sooritamiseks. Kui õpilase sooritus on hinnatud hindega „F“, on õpilasel järeltöö sooritamiseks 10 koolipäeva alates hinde kandmisest klassipäevikusse. Seega peavad õpetajad lähtuma õppekavas sätestatust. Kui kõik õpetajad ei ole õppekava sättega nõus, siis on vajalik järelevastamise kord üle vaadata.

Järelevalves vaadeldud klassipäevikutes oli enamikes õppeainetes õpilastele kirjutatud hinnanguid ja tagasisidet. Koolis jälgivad õppealajuhataja ja direktor järjepidevalt e-päevikutesse kirjutatud tagasiside ning hinnete sagedust ja kvaliteeti. Õpetajatega, kes ei tagasisidesta õppeprotsessi piisava sagedusega, vesteldakse ja selgitatakse järjepideva hindamise vajalikkust. Järelevalves esitati sisehindamise materjalide hulgas õppealajuhataja eelmisel õppeaastal tehtud ülevaade iga õpetaja hindamise sagedusest, millest lähtudes on toimunud õpetajatega vestlused.

Kooli õppenõukogu[23] on kinnitanud tunnistuse vormid I ja II kooliastmele.[24]

2.6. Haridus- ja teadusministri määruse[25] kohaselt peab õppenõukogu otsustama õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise.
Järelevalves vaadeldi 2023/2024. ja 2024/2025. õa õppenõukogu koosolekute protokolle, mis olid seotud õpilaste järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmisega.

[22] PRÕK, § 21 lg 7.
[23] Õppenõukogu 04.01.2024 koosoleku protokoll nr 1-2/1; 25.11.2024 koosoleku protokoll 1-2/4.
[24] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 7.
[25] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 4 p 1.

Õppenõukogu[26] on teinud õpilaste järgmisse klassi üleviimise, klassikursuse kordama jätmise ning täiendavale õppetööle jätmise otsused.
Klassikursuse kordama jätmise puhul on aluseks toodud lapsevanema avaldus ja otsus on tehtud juunis õppeperioodi lõpus. PRÕKi[27] järgi võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik" või „nõrk" või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama. Õppenõukogu protokollis ei ole esitatud kaalutlused, miks peetakse otstarbekaks jätta õpilast klassikursust kordama ning samuti ei ole antud võimalust täiendavaks õppetööks.
Vestlusel selgitas õppealajuhataja, et arutelu oli õppenõukogus pikk ja otsus langetati selle põhjal, kuid õppenõukogu protokolli arutelu ja kaalutlusi ei ole kirja pandud, kuigi need toimusid. Direktori sõnul täiendav õppetöö ei oleks selle juhtumi puhul olnud tulemuslik.

Koolis on jäetud õpilasi ka täiendavale õppetööle. PRÕKi[28] kohaselt jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik" või „nõrk" või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeveerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
Kooli õppenõukogu protokolli kohaselt jäid õpilased täiendavale õppetööle eesti keeles ja matemaatikas ning täiendava õppetöö ajaks oli augusti viimane nädal.
Vestlusel selgitas direktor, et õpetaja soov oli jätta õpilastega tehtavad täiendavad tegevused augustisse, et vahetult enne kooli meelde tuletada vajalikke oskusi ja vaadata üle, kas perega tehtud kokkulepetest on kinni peetud. Õppealajuhataja täiendas, et õpilased said meelde tuletada vajalikud teadmised ning sellest täiendavast tööst piisas. Täiendav õppetöö on õpetajal kantud klassipäevikusse.
Juhime tähelepanu, et täiendav õppetöö määratakse juhtumitel, kui õpilasel on õppeaine(te)s kokkuvõtvad hinded/hinnangud „puudulikud" või „nõrgad", nii et aastahinne peaks tulema samuti „puudulik" või „nõrk". Antud juhul õppenõukogu protokoll seda, mis olid õpilaste kokkuvõtvad hinnangud eesti keeles ja matemaatikas, ei kajastanud. Kui aga tegemist on vajadusega harjutada või meelde tuletada mõnd olulisemat oskust, siis ei pruugi olla otstarbekas määrata õpilasele täiendavat õppetööd. Koostöös perega on võimalik kokku leppida lisajuhendamises või konsultatsioonis.

2.7. **Ettepanekud direktorile**
2.7.1. Arutada õpetajatega õppekava üldosas esitatud järeltööde ja järelevastamise korda, et

[26] Õppenõukogu 06.06.2024 koosoleku protokoll nr 1-2/2; 02.06.2025 koosoleku protokoll nr 1-2/3; 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-2/4.
[27] PRÕK, § 22 lg 10.
[28] PRÕK, § 22 lg 9.

kokku leppida ühesugustes nõudmistes.

2.7.2. Õppenõukogus klassikursuse kordama jätmise ja täiendava õppetöö määramisel esitada õppenõukogu koosoleku protokollis kõik asjakohased arutelud ja kaalutlused, millest otsust tehes lähtuti. Oluline on välja tuua täiendavale õppetööle või klassikursuse kordamist põhjustavad asjaolud, lähtudes PRÕKis sätestatust, ja otsuse põhjendused.

2.7.3. Esitada õppekava üldosas, kuidas toimub õpilaste ja nende vanemate teavitamine õppeperioodi peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest ja hindamise korraldusest, et õpetajatel oleks selge, kuidas nad seda ülesannet täidavad.

3. Sisehindamise korraldamine ja järjepideva arengu planeerimine

3.1. PGSi[29] kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor,[30] esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule.[31]
Koolil on õiguspäraselt kehtestatud sisehindamise kord.[32]

3.2. Kooli sisehindamise kord sätestab, et kooli toimimist ja arengut hinnatakse igal õppeaastal. Tulemused esitatakse õppeaasta kokkuvõttes, mis on üheks aluseks järgmise õppeaasta üldtööplaani koostamisele.
Järelevalves esitas kool 2023/2024. ja 2024/2025. õppeaasta kokkuvõtted, lastevanemate rahuloluküsitluse tulemused 2024 ja 2025, töötajate tagasisideküsitluse tulemused 2024 ja 2025 ning õpilaste rahuloluküsitluse tulemused 2025. Õppeaasta kokkuvõtetes on esitatud andmed, mida nimetab kooli sisehindamise kord sisehindamise andmeallikatena.
Suuremat tähelepanu võiks pöörata tulemuste võrdlemisele eelneva aastaga, esile tuua trendid ning igas vaadeldavas aspektis välja tuua ka järeldused: tugevused ning parendusvaldkonnad.
Direktor selgitas vestlusel, et kuna kooli esimese arengukava periood kestab aastani 2028, siis sisehindamise kokkuvõtvat aruannet koostatud ei ole. Praegu tehakse sisehindamist aasta kohta. Õppeaasta lõpus tehakse vahekokkuvõte, vaadatakse üle andmed, mis on saadud vanematelt, õpetajatelt, õpilastelt, tehakse kaasa kõik riiklikud rahuloluküsitlused ja testid. Osa kogutavatest andmetest sõltub ka sellest, mis on õppeaastal fookuses. Näiteks eelmisel õppeaastal oli fookuses õppedistsipliin ja tunni häälestus ning tunnivaatlustega koguti infot just nende aspektide kohta. Õppeaasta lõpus esitatakse õppeaasta tulemusi kõigile töötajatele ja vaadatakse, mida võiks muuta.

3.3. Määruse[33] kohaselt peab õppenõukogu õppeaasta lõpul arutama läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning tegema kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.
2024/2025. õppeaasta kokkuvõte on õppenõukogu koosolekul esitatud.[34]
Järelevalves esitas kool ka 2023/2024. õppeaasta kokkuvõtte, kuid õppenõukogu protokollidest ei nähtu, et õppenõukogu oleks seda arutanud ja ettepanekuid teinud.
Vestlusel selgitas direktor, et 2023/2024. õppeaasta kokkuvõtet on kindlasti õpetajatega arutatud. Kui õppenõukogu protokollis vastavat päevakorrapunkti ei ole, siis toimus arutelu

[29] PGS, § 78 lg 1.
[30] PGS, § 71 lg 2 p 8, § 78 lg 3.
[31] PGS, § 73 lg 1^1 p 12, § 78 lg 3.
[32] Direktori 29.05.2025 käskkiri nr 1-6/17; hoolekogu 28.05.2025 koosoleku protokoll nr 9.
[33] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.
[34] Õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-2/4.

meeskonna koostööpäeval, mitte õppenõukogu koosoleku formaadis. Vestlusel esitati ka 2024. aasta koostööpäeva kava, milles oli ette nähtud aeg õppeaasta kokkuvõtteks ja selle analüüsiks.

Õppeaastate kokkuvõttes on esitatud üldandmed (õpilaste, töötajate arv), õppeaasta eesmärkide täitmise ülevaade, õppeedukuse ülevaade (täiendav õppetöö, klassikursuse kordamine), õpilaste arengu toetamine (toimunud arenguvestlused, tugikeskuse töö), huvitegevus, osavõtt õpilasvõistlustest ja konkurssidest, ülekoolilised üritused, toimunud koolitused, personaliga toimunud arenguvestlused, hoolekogu töö. 2024/2025. õppeaasta kokkuvõttes oli esitatud ka toimunud tunnivaatluste kokkuvõte. Positiivsena saab välja tuua, et 2024/2025. õppeaasta kokkuvõttes on mitmes valdkonnas välja toodud tugevused ja võimalikud parenduskohad, nagu sisehindamisel tehakse. Õppe- ja kasvatustööga seotud kordaminekud on esitatud, kuid ei ole välja toodud arengukohti. Kindlasti peaks iga suurema valdkonna kohta välja tooma tugevused ja arendamist vajavad kohad, mis peaks kajastuma järgmise aasta üldtööplaanis.
Tunnivaatluste kokkuvõttes on välja toodud järgmised arenduskohad: tunnimudel, VEPA võtted tunnis, õpetaja häälekoolitus, õpetajalt õpetajale tunnivaatluse sisseviimine. Ka õpilastega peetud arenguvestluste kokkuvõttes olid esitatud tähelepanekud, nt õpetajate väga erinev arusaam eesmärkide/kokkulepete sõlmimisest.
Õppealajuhataja selgitas, et õpilastega peetava arenguvestluse osas on õpetajatel erinevad arusaamad ning plaan on ette võtta arusaamade ühtlustamine. See vajadus on teadvustatud ja õpetajatega tuleb arutada, kuid eraldi ülesandena seda käesoleva õppeaasta üldtööplaani ei pandud.

2024/2025. õppeaasta kokkuvõtte arutelu järel tegid õppenõukogu liikmed ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks, nt uurimistöö koostamisega seotud ettepanekud, III kooliastme liitmine insenerioskuste päeva tegevustesse, andekate süsteemi ülesehitamine.

3.4. PGS[35] sätestab, et kooli järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukavas määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.
Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu[36], õpilasesinduse, õppenõukogu[37] ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik ja kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras. Arengukava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.[38]
Koolil on kooli pidaja kinnitatud arengukava perioodiks 2025–2028.[39] Arvamuse arengukavale on andud õppenõukogu[40], hoolekogu[41] ja õpilasesindus[42].

Arengukavas on kooli visiooniks olla parim kool Eesti lapsele. Koolist saab õpilane kaasa tugevad täppis- ja loodusteaduste teadmised, tervislikud eluviisid ja oskused ennast juhtida.

[35] PGS, § 67 lg 1; § 71 lg 1 p 1.
[36] PGS § 73 lg 1^1 p 1.
[37] Haridus- ja teadusministri 23.09.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 1.
[38] PGS, § 67 lg 2.
[39] Kambja Vallavolikogu 23.04.2025. a määrus nr 4 „Tõrvandi kooli arengukava 2025–2028“.
[40] Õppenõukogu 20.01.2025 koosoleku protokoll nr 1-2/1.
[41] Hoolekogu 29.01.2025 koosoleku protokoll nt 7.
[42] Õpilasesinduse 31.03.2025 koosoleku protokoll nr 9.

Koolis saab õpilasest isiksus, kes suudab luua kestvaid ja usalduslikke suhteid ning kes peab lugu teistest inimestest, loodusest, oma riigist ja kultuurist.
Arengukavas on määratletud kolm eesmärki: koolis töötavad professionaalsed ja kooli väärtusi kandvad inimesed, kooli õpilased saavutavad enda parimaid võimalikke tulemusi, kool hoiab kokku ja on hea partner kogukonnale.
Õpilasest lähtuvaid eesmärke on üks. Kahe teise eesmärgi puhul oleks vaja selgemalt esitada, kuidas need on seotud kooli põhiprotsessi, õpilase arenguga.
Direktor selgitas, et õpilase arengut koolis on lihtsam ja tulemuslikum toetada, kui kõik osapooled teevad koostööd ja teavad ootusi. Direktor peab tähtsaks, et koolis oleksid professionaalsed õpetajad ja et sellised õpetajad leiaksid tee ka kooli.
Ärakuulamisel selgitas kool, et arengukava koostati ja sõnastati huvigruppe kaasates. Kool leiab, et kõik kolm eesmärki panustavad otseselt kooli põhiprotsessi ja õpilase arengusse. Näiteks mõjutab õpetajate ja teiste koolitöötajate (nt tugispetsialistid) professionaalsuse tase otseselt õpilaste arengut (eesmärk nr 1).
Nõustume, et eesmärgid „koolis töötavad professionaalsed ja kooli väärtusi kandvad inimesed“ ja „kool hoiab kokku ja on hea partner kogukonnale“ aitavad luua õpilaste arenguks soodsat keskkonda ning on seotud kooli põhiprotsessi ning ka arengukava eesmärgiga „kooli õpilased saavutavad enda parimaid võimalikke tulemusi“. Antud juhul on arengukava kolmest eesmärgist kaks õpilasega seotud põhieesmärgi täitmist toetavad alaeesmärgid.

Sisehindamine saab alguse arengukavast, arengu kavandamisest, kus seatakse arengueesmärgid ja tulemusnäitajad. Eesmärkide abil määratakse kindlaks muutus, milleni jõudmist peetakse arengukava perioodil kõige olulisemaks. Kooli arengu põhieesmärk(eesmärgid) peaksid olema seotud õpilaste õppimisega. Põhieesmärgi täitmist toetavad alaeesmärgid, mis aitavad saavutada õppimisega seotud eesmärke, näiteks seotud kvalifikatsiooni omavate ja kooli väärtusi kandvate töötajatega.
Eesmärgid on otstarbekas sõnastada soovitud olukorrana, tulemusena ehk sõnastada, mis muutub, milline muutus õpilases toimub. Oluline on ka määratleda, mille tõttu, millise lahenduse tulemusena muutus peaks toimuma.

Positiivsena saab kooli arengukava puhul välja tuua asjaolu, et arengukavas on esitatud mõõdikud iga arengukava eesmärgi kohta.

3.5. Koolil peab olema õppeaasta üldtööplaan[43], milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele; igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, tähtajad ja vastutajad.[44] Üldtööplaani kinnitab õppenõukogu õppeaasta alguseks.[45]
Koolil on 2025/2026. õppeaasta üldtööplaan, mille on kinnitanud õppenõukogu.[46]
Vestlusel selgitas direktor, et õppeaasta eesmärgid saadakse õpetajatega arutelu käigus. Juunis toimuvad õpetajate koostööpäevad, kus arutatakse möödunud õppeaasta saavutusi ja seda, mis

[43] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.
[44] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.
[45] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[46] Õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-2/4.

jäi saavutamata, vaadatakse üle ka arengukavas esitatu. Eesmärgid tulevad sealt, kus nähakse mingit parendusvaldkonda. Õppealajuhataja sõnul igal aastal see skeem natuke muutub, sest muutub ka juhtimise mudel, kuna kool kasvab kiiresti.

Kooli üldtööplaan on koostatud kooskõlas määruses sätestatuga: esitatud on õppeaasta eesmärgid, tegevused, tähtajad ja vastutajad. Väga suur osa tegevustest on kas üritused või koolielu rutiinsed tegevused, nt tugipersonali töökoosolekud, arenguvestlused õpilastega, põhikooli lõpueksamid, evakuatsiooniõppus, õpetajate iseseisvalt töötamise päevad koolivaheaegadel. Juhtimise tegevusvaldkonnas on tegevusteks iganädalased juhtkonna koosolekud, õppenõukogu ja hoolekogu koosolekud ning juhtimisstruktuuri kirjelduse ja skeemi loomine. Vähe on üldtööplaanis tegevusvaldkondades ülesandeid ja tegevusi, mis oleks selgelt seotud õppeaasta eesmärkide täitmisega.
Direktor selgitas, et üldtööplaanis on olulised eesmärgid ja kuidas neid täita ja kes vastutab. Kui võetakse õppeaastat kokku, siis selle aluseks on üldtööplaan. Sündmuste kalendri osas on üldtööplaanis sees kogu kooli puudutavad sündmused, et kõik õpetajad saaksid oma töövoogu korraldada.
Õppealajuhataja selgitas sisehindamisel tuvastatud arendusvaldkonna ja käesoleva õppeaasta üldtööplaani seoseid järgmiselt. Eelmise õppeaasta kokkuvõttes oli märgitud, et 1. klassi insenerioskuste aine õpetamiseks ei olnud õpetajad piisavalt ette valmistatud, siis sellest tulenevalt on üldtööplaanis kirjas, et kõiki algklasside insenerioskuste tunde vaadeldakse ja koostatakse tagasiside, augustis toimus insenerioskuste tunde andvatele õpetajatele metoodikapäev.
Direktor selgitas, et üldtööplaani jõudis kooli eripära rõhutavate sündmuste/tegevuste kvaliteedi ja nende nähtavaks tegemisega seonduv. Huvihariduse ja mitteformaalhariduse ühendamisel tahab kool, et huviharidus, mida pakutakse, oleks kooli eripäraga seotud ja et koolis huvihariduses osalemist arvestataks õppe osana.
Vestlusel osalenud õpetajate sõnul on üldtööplaan aasta kava ning saab vaadata, mis üritused on kuskil planeeritud. Koolis on kokku lepitud, et plaani võetavaid sündmusi ei tohiks olla liiga palju ja mitu korda aastas vaadatakse üldtööplaan üle, et arutada, kas sündmused töötasid või mitte.

Soovitatav on üldtööplaanis keskenduda eelkõige õppeaasta eesmärkidest tulenevatele arendustegevustele ning üldtööplaanis selgelt määratleda ülesanded ja tegevused eesmärkide täitmiseks juhtidele ning õpetajatele, et osapooled mõistaksid oma panust kooli arendamisse. Koolielu rutiinsed või traditsioonilised tegevused, nt koosolekud, konkurssidel osalemine, üritused (nt teadusõhtu, spordinädal) võib esitada üldtööplaanis, aga soovitatav on koostada eraldi koolielu kalender.
Ärakuulamisel selgitas kool, et õppeaasta kalenderplaan on olemas ja seda peetakse Stuudiumi keskkonnas. Kalenderplaan sisaldab kõiki koolis jooksvalt toimuvaid ning ette kavandatud ürituste ja koolielu igapäevaste sündmuste toimumise aegasid (nt. õpilasvõistlused, konkursid, koostööpäevade ajad ja teemad, klasside üritused ja õppekäigud, kalendritähtpäevade tähistamised jne). Üldtööplaanis on välja toonud sündmused, mis on õppetöö oluline osa ning mille kvaliteetsesse toimumisse kool ressursid teadlikult suunab (inimesed, aeg, eelarve). Ülejäänud koolielu sündmused võivad toimuda, kui leidub vedajaid, kuid üldtööplaanis nimetatud sündmused peavad toimuma.

3.6. Järelevalves vaadeldi kolme õppetundi 2., 3. ja 5. klassis. Tunnivaatluste eesmärk oli saada ülevaade, mil viisil antakse koolis õpetajatele tunnivaatlusest tagasisidet. Tagasisidet andis õppealajuhataja. Tunni juures jälgiti kolme aspekti: kuidas õpetaja häälestas õpilasi õppimisele, kuidas õpetaja jõudis iga õpilaseni ning kuidas õpilased kuulasid õpetajat. Tagasiside oli toetav ning edasiviiv.
Koolis viiakse regulaarselt läbi tundide vaatlusi. Tundide vaatlejateks on direktor, õppealajuhataja, aga püütakse rakendada ka kolleegide tunnivaatlusi.
Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et tunnivaatlustel on alati selge eesmärk. Öeldakse, kaua tunnivaatlus kestab ja pärast on tagasisidevestlus, mida hinnati toetavaks ja motiveerivaks. Kõikidest tunnivaatlustest tehti kokkuvõte ning seda tutvustati õpetajatele suuliselt, toodi välja head näited.
Õppeaasta kokkuvõttes oli esitatud kokkuvõte ka tundide vaatlustest.

3.7. Ettepanekud direktorile

3.7.1. Sisehindamises esitada iga-aastaste küsitluste ja kogutavate andmete võrdlused eelnevate aastate tulemustega, et paremini välja tuua suundumused ning teha nähtavaks muutused. Leida muutusi esile kutsunud või mõjutanud tegevused.

3.7.2. Sõnastada üldtööplaanis eesmärgid, millist saavutatavat muutust soovitakse lähtuvalt õppija arengust. Asjakohane on esitada ka tulemusnäitajad, et paremini hinnata eesmärkide saavutatust.

3.7.3. Esitada üldtööplaanis õppeaasta eesmärkide täitmiseks vajalikud ülesanded ja tegevused, määratledes ülesanded ja tegevused juhtidele ning õpetajatele, et osapooled mõistaksid oma panust kooli arendamisse.

4. Õpilase arengu toetamine

4.1. PGS näeb ette, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid[47] ning et kool lähtub õppe korraldamisel nendest põhimõtetest[48]. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb tagada õpilasele võimetekohane õpe, vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös.
Kooli õppekava kohaselt on kooli õppekorralduse aluseks veendumus, et kvaliteetne haridus on kõikide õpilaste põhiõigus ning kool lähtub hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilaste õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. HEV-õpilaste õppekorraldusega soovitakse tagada õpilaste võimetekohane ja kvaliteetne hariduse omandamine kodulähedases koolis koos teiste omaealiste õpilastega, võimaldades selleks vajadusel individuaalset tuge.
Järelevalves leidis kinnitust, et koolis lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest ning õpilastele pakutakse igakülgset tuge.

Koolis on direktori kehtestatud HEV-õpilaste toetamise kord.[49] Samasisuline peatükk on esitatud ka kooli õppekavas.
Tugispetsialistidega toimunud vestlusel selgitati, et eraldi korras saab protsesse detailsemalt lahti kirjutada, mis õppekava üldosa muudaks liiga mahukaks ning ei pea olema kooli õppekavas esitatud. Ka saab eraldi dokumendis teha lihtsamini muudatusi. Direktor nõustus, et

[47] PGS, § 6 p 1.
[48] PGS, § 46 lg 9.
[49] Direktori 30.05.2024 käskkiri nr 1-6/6 „Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste toetamise kord Tõrvandi Koolis“..

HEV-õpilaste toetamise korras esitatu kattub osaliselt õppekavas olevaga ning korras täpsustatakse mingeid protsesse rohkem.
Juhime tähelepanu, et kui koolis on kaks eraldi dokumenti, mis käsitlevad üht valdkonda, siis on oht, et nende sisud ei ole kooskõlas. Tugiteenuste rakendamise protsessikirjeldused võib eraldi esitada, aga need ei pea olema direktori kinnitatud korrana vormistatud, vaid näiteks valdkonna spetsialistide juhendmaterjalina.

4.2. Kooli õppekava kohaselt kaasatakse õpilane õpieesmärkide seadmisse, et arendada tema oskust oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni. Rohkem õppekava sellekohast infot ei esita.

Vestlusel selgitasid direktor ja õppealajuhataja ning kinnitasid vestlusel osalenud lapsevanemad, et 1.–4. klassi õpilastel on igaühel päevaraamat, mille on õpetajad ise välja töötanud. Päevaraamatus on nädala eesmärgid, ülesanded ja nädala pärl on see koht, kus õpilane analüüsib enda eesmärke või toob muud vajalikku infot. Lisaks on päevaraamatus arenguvestluste ettevalmistamiseks või muu pedagoogilise vestluse jaoks pildid, mis on õpilasele abiks. Alates 5. klassist õpilastel isiklikku päevaraamatut ei ole, aga eesmärkidest räägitakse klassijuhatajatunnis ja arenguvestlusel.

Eesmärkide püstitamine ja sõnastamine on üks osa uurimistööst, mida teevad alates 1. klassist kõik õpilased. Samuti püstitavad õpilased eesmärke insenerioskuste tunnis, kui alustavad uue projektiga.

4.3. PGSi[50] kohaselt tuleb õpilasega tema arengu toetamiseks korraldada vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, kus osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra kehtestab kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.[51]
Arenguvestluste kord on kehtestatud direktori käskkirjaga.[52] Õppenõukogu päevakorras on olnud arenguvestluse läbiviimise korra üle arutelu, kuid õppenõukogu koosoleku protokoll[53] ei esita arutelu tulemust ja otsuse vastuvõtmist, ei ole esitatud ka otsuse vastuvõtmisel hääletuse tulemused. Samuti ei ole protokolli juurde lisatud arenguvestluste korda, et oleks tagatud õigusselgus. Hoolekogu on arenguvestluste korrale andnud arvamuse.[54]
Õppenõukogu koosoleku protokollile on ettenähtud nõuded.[55] Protokollis on vajalik märkida vastuvõetud otsused, otsuse faktilised ja õiguslikud alused, otsuse täitmise tähtajad ja vastutajad. Õppenõukogu otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega.[56]
Kooli õppenõukogu 2025. aasta koosolekute protokollid olid vormistatud nõuetekohaselt.

Koolis ei ole toimunud arenguvestlused kõigi õpilastega. 2023/2024. õa kokkuvõttes on esitatud, et 114 õpilasest osales arenguvestlusel 105. Seitse 2. klassi ja kaks 1. klassi last

[50] PGS, § 37 lg-d 5, 6.
[51] PGS, § 37 lg 7.
l[52] Direktori 06.12.2024 käskkiri nr 1-6/41 „Arenguvestluse läbiviimise tingimuste ja korra kehtestamine“.
[53] Õppenõukogu 25.11.2024 koosoleku protokoll nr 1-2/4.
[54] Hoolekogu 19.11.2024 koosoleku protokoll nr 6.
[55] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 8.
[56] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 6 lg 1.

vestlusel ei käinud. 2024/2025. õa kokkuvõttes on märgitud, et arenguvestlusi ei toimunud üheksa õpilasega. Kutsed saadeti neile peredele rohkem kui ühel korral. Paistab silma, et õpilased, kes arenguvestlusel ei saanud osaleda, on mõnes konkreetses klassis.
Direktor kinnitas vestlusel, et tegemist on üksikute õpetajate suhtumisega.
Vestlusel osalenud õpetajad olid teadlikud, et kohustuslik on teha arenguvestlused iga õpilasega. Juhtkonnalt on saadud selge signaal, et see vestlus peab toimuma ja vajadusel tuleb korduvalt vanemaga ühendust võtta.
Vestlusel osalenud õpilased kinnitasid arenguvestlusel osalemist.
Kooli arenguvestluste korraldamise tingimustes ja korras ei ole määratletud, kuidas peab toimima juhtumitel, kui lapsevanem arenguvestlusele ei tule.

PGS[57] sätestab, et kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, peab kool teavitama sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajadusel rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks. Koolis ei ole lähtutud PGSis sätestatust ja ei ole pöördutud õpilaste elukohajärgse omavalitsuse poole, kui vanem ei ole leidnud aega osaleda õpilasega peetaval arenguvestlusel.
Õppealajuhataja selgitas, et ta julgustas eelmisel õppeaastal õpetajaid kutsuma lapsevanemaid, kes kohale ei tulnud, uuesti arenguvestlusele. On antud sõnum õpetajatele, et arenguvestlused on mõeldud ka andekatele õpilastele ning arenguvestlus tuleb teha kõigi õpilastega. Juba käesoleva aasta oktoobris tahetakse õpetajatele selgitada arenguvestlustega seonduvat, nii et kui õpetajad arenguvestlustega alustavad, siis on õpetajad vestluse sisust teadlikud ja neil on vastav juhis olemas.

Juhime tähelepanu, et arenguvestlusel osalemine on õpilase õigus. Kool peab tagama kõigi õpilaste osalemise arenguvestlusel.

4.4. PGS[58] sätestab, et direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. HEVKO toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.[59]
Direktor on määranud HEVKO käskkirjaga.[60]

4.5. PGSi[61] kohaselt määrab direktor koolis isiku, kes vastutab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (edaspidi *IAJK*) täitmise eest. IAJK avatakse õpilasele, kellel ilmneb vajadus saada tuge ning toevajaduse väljaselgitamiseks peab korraldama pedagoogilis-psühholoogilise hindamise.[62]

[57] PGS, § 37 lg 6.
[58] PGS, § 46 lg 2.
[59] PGS, § 46 lg 3.
[60] Direktori 18.08.2025 käskkiri nr 1-6/23.
[61] PGS, § 46 lg 7.
[62] PGS, § 46 lg 4.

Direktor on määranud IAJK täitmise eest vastutaja.[63]
Vestlusel selgitasid tugispetsialistid, et IAJK avatakse kohe, kui tekib kahtlus, et õpilane vajab regulaarset tugiteenust. Siis tehakse pedagoogilis-püshholoogiline uuring, tavaliselt teevad uuringu eripedagoog ja sotsiaalpedagoog või psühholoog. Järelevalve ajal oli avatud 70 IAJK-d, mis olid kättesaadavad Stuudiumi keskkonnas. Kaardid olid avatud kõigile tugimeetmeid ja -teenuseid saavatele õpilastele.
Järelevalves vaadeldud IAJK-d olid täidetud nõuetekohaselt ja õpilase areng põhjalikult dokumenteeritud. Õpilasele rakendatud tugiteenuste mõju ning tulemuslikkust oli hinnatud ja tehtud soovitused edasiseks toetamiseks. Kaarte täidetakse vähemalt kaks korda õppeaastas.

4.6. PGSi[64] kohaselt määrab direktor või pidaja isiku, kelle tööülesannete hulka kuulub õppimiskohustusega seotud info valla- või linnavalitsusega infovahetuse korraldamine.
Õppimiskohustusega seotud infovahetuse eest vastutav isik on määratud direktori käskkirjaga[65].

4.7. PGSi[66] kohaselt annab kool õpilasele, kel tekib mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialisti teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas.
Üldist tuge saavaid õpilasi oli 42.[67] Üldise toe raames on peamiselt määratud õpilastele eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused ning õpiabi. Enamikul üldist tuge saavatel õpilastel oli kaks, isegi kolm tugimeedet.

Positiivsena saab välja tuua, et uute, 1. klassi õppima asunud õpilaste puhul vaadatakse tähelepanelikult koolivalmiduse kaarte ning selle põhjal selgitatakse välja õpilased, kelle puhul peab nende arengut ja toimetulekut hakkama kohe jälgima. Logopeed viib septembrikuu jooksul läbi erinevaid tegevusi uute õpilastega, et varakult märgata tuge vajavaid õpilasi.

4.8. PGS[68] sätestab, et koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) soovituse kohaselt ja seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele tõhustatud tuge või erituge, terviseseisundist tulenevat koduõpet, õppimiskohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines, soovitab lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.
Koolis õpivad kõik õpilased põhikooli riikliku õppekava järgi.
Koolis on 19 tõhustatud ja 6 eritoe õpilast. Järelevalves selgus, et kahe õpilase puhul ei ole vanem andnud nõusolekut rakendada KVNMi soovitusi ja neile pole seni rakendatud toemeetmeid.
Vestlusel selgitasid tugispetsialistid, et vanematega võetakse ühendust ja püütakse leida õpilastele parim lahendus.

[63] Direktori 18.08.2025 käskkiri nr 1-6/23.
[64] PGS, § 36 lg 6.
[65] Direktori 18.09.2025 käskkiri nr 1-6/30 „Õppimiskohustuse info korraldamine“.
[66] PGS, § 46 lg 5.
[67] EHIS, 24.09.2025.
[68] PGS, § 48 lg 1.

Järelevalves selgus, et viiele õpilasele, kellele on KVNM andud eriklassi soovituse, seda tugimeedet ei rakendata.
Vestlusel selgitasid tugispetsialistid, et nende vanemad ei ole selle meetme rakendamisega nõustunud, kuid selle asemel rakendatakse neile teisi tugimeetmeid, mis õpilase arengut toetavad.
Järelevalves leidis kinnitust, et neile õpilastele on kool rakendanud lisaks KVNMi soovitustele kas eripedagoogi või logopeedi teenust või on koostatud individuaalne õppekava.

Õpilasi, kellele oleks rakendatud koduõpet tervislikel põhjustel või lapsevanema soovil, koolis ei ole.

4.9. PGSi[69] kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor.[70] Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust.

Direktor on moodustanud eriklassid ja õpiabirühmad oma käskkirjaga.[71] Järelevalve alguses esitatud käskkirjaga määrati ainult õpiabirühmade ja eriklasside arv. Käskkiri ei sisaldanud andmeid õpiabirühma ja eriklassi määratud õpilaste kohta, samuti puudusid ajalised piirid. Järelevalves andis direktor välja uued käskkirjad[72], millega võttis õpiabirühmadesse ja eriklasside vastu õpilased ja määras ajaliseks piiriks 2025/2026. õppeaasta, lähtudes HEVKO esildisest.

PGSi[73] kohaselt määrab direktor õpilaste arvu õpiabirühmas, tasemerühmas ja eriklassis, arvestades õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, kooli teenindava eripedagoogi ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Eriklassis viiakse tõhustatud tuge saavate õpilaste õppetööd läbi kuni 12 õpilasega ja erituge saavate õpilaste puhul kuni 6õpilasega. Kooli pidaja võib põhjendatud juhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada konkreetses eriklassis õpilaste arvu üheks õppeaastaks.
Kooli eriklassides õpivad koos nii tõhustatud kui eritoe õpilased. Direktor on määranud eriklassi ja õpiabirühma suuruseks kuus õpilast.[74]
Direktor selgitas vestlusel, et eelkõige on see tugimeeskonna otsus, et õpilaste arv oleks eriklassis 6 õpilast, ning ka ruumid, kus eriklassid töötavad, on sobilikud kuuele õpilasele.

[69] PGS, § 46 lg 10.
[70] PGS, § 46 lg 11.
[71] Direktori 27.08.2025 käskkiri nr 1-6/24.
[72] Direktori 19.09.2025 käskkiri nr 1-6/32 „Õpiabirühma vastuvõtmine"; 25.09.2025 käskkiri nr 1-6/33 „Õpilaste eriklassi vastuvõtmine".
[73] PGS, § 26 lg 5.
[74] Direktori 26.10.2023 käskkiri nr 1-6/20 „Eriklassi ja õpiabirühma moodustamine".

Ühes eriklassis õpib 7 õpilast. Nii eelmisel kui käesoleval õppeaastal on pidaja[75] suurendanud ühe eriklassi õpilaste arvu ühe õpilase võrra hoolekogu nõusolekul[76].

4.10. Ettepanekud direktorile

4.10.1. Esitada õppekava üldosas, kuidas erinevates vanustes õpilased kaasatakse õpieesmärkide seadmisse, et arendada tema oskust oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni, milliseid meetodeid selleks kasutatakse.

4.10.2. Täiendada kooli arenguvestluste korraldamise tingimusi ja korda, määratledes, kuidas toimitakse juhtumitel, kui kool ei saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele.

4.11. Ettekirjutus pidajale

Tagada õpilase arengu toetamiseks korraldatava arenguvestluse toimumine iga õpilasega vähemalt kord õppeaastas, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetes 5 ja 6 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 31.08.2026.

5. Tugispetsialistide teenuse tagamine

5.1. PGSi[77] kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (edaspidi tugispetsialistid) teenus.
Koolis on nelja tugispetsialisti teenus tagatud.
Koolis töötab kaks sotsiaalpedagoogi (kokku 1,5 ametikohta), kaks psühholoogi (kokku 1,35 ametikohta), üks logopeed (1,0 ametikohta) ning kolm eripedagoogi (kokku 2,0 ametikohta), kellest üks on ka HEVKO.
Ühe psühholoogi (0,75 ametikohta) kvalifikatsioon pole nõuetekohane. Tegemist on koolipere psühholoogiga, kes toetab lisaks õpilastele õpetajaid ja lapsevanemaid ning kes õpib psühholoogia magistriõppes. Teisel koolis töötaval psühholoogil on nõuetekohane kvalifikatsioon.

Koolis on loodud tugikeskus, kuhu kuuluvad tugispetsialistid, õpiabirühma õpetaja, pikapäevarühma- ja abiõpetajad.
Vestlusel selgitasid tugispetsialistid, et tugikeskus on toeks õpetajatele, õpilastele, vanematele, et tagada kaasav haridus ning õpilaste võimetekohane õpe. Tugikeskuse ülesanne on koolis töötavate tugispetsialistide koostöö võimaldamine ja korraldamine ning koolivälise koostöö korraldamine.

5.2. Koolis saavad tugiteenuseid kõik õpilased, kellele on KVNM tugiteenused määranud ja kelle vanemad andud nõusoleku KVNMi soovituste rakendamiseks. Järelevalve alguses ei olnud EHISesse märgitud vajalik tugi kõigile õpilastele, kes peavad saama kas eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi ja/või psühholoogi teenust. Samuti olid teenused ja meetmed märkimata üldise toe raames tuge saavatele õpilastele. Kuna koolis kasutatakse andmete EHISesse edastamisel Arno keskkonda, siis kõik andmed ei kandu alati Arnost kohe EHISe keskkonda.

[75] Kambja Vallavalitsuse 03.01.2025 korraldus nr 4 „Õpilaste arvu suurendamine Tõrvandi Kooli eriklassis“; Kambja Vallavalitsuse 25.09.2025 korraldus nr 494 „Õpilaste arvu suurendamine Tõrvandi Kooli eriklassis“.
[76] Hoolekogu 19.12.2024 ja 10.09.2025 e-koosoleku protokoll.
[77] PGS, § 37 lg 2.

Järelevalve ajal andmeid täiendati ning kõikide tuge saavate õpilaste andmed olid ajakohased.

5.3. Õppeaasta kokkuvõttes on ühe hinnatava valdkonnana välja toodud tugiteenused. Tugiteenuste valdkonnas on esitatud mitmed arvnäitajad: tõhustatud ja eritoe, õpiabi õpilaste arv, eriklasside arv. Kokkuvõttes on esitatud ka hinnang, et tugikeskuse töö oli efektiivne ja kõik lapsed said vajalikku õpituge.
Vestlusel selgitasid tugispetsialistid, et töö efektiivsust mõõdetakse õpilase individuaalse arengu kaartide info alusel. Kui kaardile kantud infost on näha, et õpilasel tagasilangust ei olnud, siis on olnud töö efektiivne. Samuti hinnatakse, kas kõik õpilased on saanud neile määratud teenuseid. Kõik, kellele KVNM oli teenused määranud, neid ka said. Lisaks üldise toe õpilastele rakendatud meetmed.
Veel saadakse oma töö tulemuslikkuse kohta tagasisidet rahuloluküsitlustest.
Direktor selgitas, et lastevanemate rahuloluküsitlusest saadakse tagasisidet numbriliselt, kuivõrd ollakse rahul. Veel peab direktor oluliseks jälgida, kui palju pöördumisi õpilaste arengu toetamise teemadel temale lahendada tuleb. Neid on seni olnud vähe ja nende hulgas pole ühtki, kus ei oldaks rahul tugiteenuste kättesaadavuse või kvaliteediga. Direktor hindab oma kooli tugispetsialistide efektiivsust kõrgeks ka põhjusel, et protsess õpilase vajaduse märkamisest kuni toepakkumiseni on kiire. Ühe näitena toodi välja, et oktoobris tuleb Rajaleidja keskuse meeskond kooli, et koolis kohapeal teha ümaralaud ja vajalikud otsused, et laps saaks kiiresti abi.
Tugispetsialistide sõnul pöörab tugikeskus sel õppeaastal tähelepanu õpetajate toetamise võimalustele. Õpilase toetamise kõrval on vajalik nõustada ja toetada ka õpetajat.

6. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti kõigi kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSis[78] sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete[79] vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

6.1. Koolis on EHISe andmetel 46 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Õpetajaid oli 36, tugispetsialiste kaheksa, direktor ja õppealajuhataja. Kõikide õppe- ja kasvatusala töötajate andmed olid kantud EHISesse.

6.2. Kvalifikatsioon on nõuetekohane 33 õpetajal, seitsmel tugispetsialistil ja direktoril ning õppealajuhatajal.

6.3. PGS[80] sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 375 õppetundi, kõikide (100%) I kooliastme õpetajate kvalifikatsioon on nõuetekohane.

Koolis on II kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 161 õppetundi, nendest 142 (88%)

[78] PGS, § 74[1].
[79] EHIS. 23.09.2025.
[80] PGS, § 74 lg 9.

õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

Koolis on III kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 107 õppetundi, nendest 88 (82%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

Koolis on nädalas kokku 643 õppetundi, millest 605 (94%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.
Seega on koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.
Üks nõuetekohase kvalifikatsioonita õpetaja õpib magistris õpetajakoolituse õppekaval ning ühel on varem lõpetatud pedagoogiline kõrgharidus.

Arvestades, et kooli õpilaste arv on kasvanud peaaegu kaks korda, on saavutatud olukord, kus nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajate osakaal on kõrge. See näitab, et kooli juhtkond on pidanud oluliseks õpetajate kvalifikatsiooni ja teinud endast oleneva, et värvata nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajaid.

6.4. PGSi[81] kohaselt peab direktor õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldama avaliku konkursi. Konkursi läbiviimise korra peab kehtestama kooli hoolekogu[82] direktori ettepanekul.
Koolis on hoolekogu kehtestanud „Tõrvandi Kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korra“.[83]

Avalikud konkursid 2025/2026. õppeaastaks vabadele õpetajate ametikohtadele kuulutati välja jaanuaris, seejärel mais ja juulis 2025. Kuna koolis lisandusid III kooliastme klassid, lisaks suurenes ka I ja II kooliastme klasside arv, siis otsiti mitmeid õpetajaid: sotsiaalvaldkonna ja matemaatika valdkonna juhtivõpetajat, liikumis-, klassi-, inglise keele, matemaatika-, tehnoloogiaõpetuse ja eriklassi õpetajaid.
Avalikku konkurssi ei olnud saksa keele õpetaja ametikohale, sest direktor oli 2024. aastal õpetajat tööle võttes hinnanud õpetaja kvalifikatsiooni valesti nõuetekohaseks ja sõlminud temaga tähtajatu töölepingu. Järelevalves hindas direktor õpetaja kvalifikatsiooni mittenõuetekohaseks ja tegi vastava märke ka EHISesse.

6.5. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sellisel juhul korraldab direktor aasta jooksul uue avaliku konkursi.[84]

Direktor on sõlminud tähtajalised töölepingud kahe õpetajaga, kelle kvalifikatsioon pole

[81] PGS, § 74 lg 6.
[82] PGS, § 73 lg 1[1] p 8.
[83] Hoolekogu 29.01.2025 koosoleku protokoll (numbrita), otsus nr 3.
[84] PGS, § 74 lg 7.

nõuetekohane. Ühe kvalifikatsioonita õpetajaga, kel puudub õpetajakutse, on sõlmitud tähtajatu tööleping.

6.6. Ettekirjutus pidajale

Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74[1] lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub õpetajakutse. Täitmise tähtaeg: 15.03.2026.

7. Muud tähelepanekud

7.1. Kooli vastuvõtmise tingimused ja kord

PGSi[85] kohaselt kehtestab kooli pidaja või kooli pidaja volitusel direktor kooli vastuvõtu tingimused ja korra, sealhulgas teadmiste ja oskuste hindamise korra gümnaasiumi vastuvõtmisel. Kooli vastuvõtu tingimuste ja korra eelnõu valmistab ette kooli direktor ning see esitatakse enne kehtestamist hoolekogule arvamuse andmiseks.

Koolis on direktori kinnitatud „Tõrvandi Kooli vastuvõtmise tingimused ja kord“[86], mille järgi võeti 2025/2026. õppeaastaks vastu õpilasi vabadele õppekohtadele alates 2. klassist. 1. klasside vastuvõtt toimus varasema korra kohaselt jaanuaris 2025 ning vastu võeti sisseastumisavalduste esitamise järjekorra põhjal.

Hoolekogu on arutanud kooli vastuvõtuga seonduvat[87] ja andnud arvamuse kooli vastuvõtu tingimustele ja korrale.[88] Hoolekogu koosoleku protokollist nähtub, et küsimusi tekitas õpilasega läbiviidav tutvusuuring ja avaldati arvamust, et sellega võib tekkida probleeme.

Kool on ülevallalise vastuvõtuga kool, kuhu võetakse vastu Kambja valla koolikohustuslikke lapsi. Kooli vastuvõtmiseks peavad õpilaskandidaadid läbima tutvumisuuringu.

Pidaja selgitas vestlusel, et kool on ehitatud nelja paralleeliga põhikooliks ja ei suuda vastu võtta kõiki soovijaid. Kuna kool pakub haridusmaastikul uuenduslikku lähenemist inseneriteadustes, siis on kooli pidaja otsus, et valla lapsed saaksid võrdsetel võimalustel, oma elukohast sõltumatult, osa eelnimetatud õppe võimalustest. Samuti soovitakse vältida haridusturismi, kus vanemad teevad fiktiivseid sissekirjutusi kooli lähiümbrusse. Pidaja sõnul ei ole nad paremat lahendust kooli vastuvõtuks suutnud pakkuda.

Juhime tähelepanu, et tegelikult on võrdsed võimalused asuda õppima Tõrvandi kooli näiline, sest direktori kinnitatud vastuvõtu korraga sätestatakse 1. klassi astumiseks katsed. Kõik valla elanike registrisse kantud sügisel 1. klassi astuvad õpilased saavad võrdselt kandideerida, aga mitte kooli õppima asuda.

1. klassi astuda soovivate õpilaste pered peavad läbima kaks tegevust: lapsed osalema mängutunnis ja vanematega toimub vestlus. Mängutunnis hindavad õpetajad lapse peenmotoorikat ja koordinatsiooni, suuliste tööjuhiste mõistmist, loogikaülesannete lahendamist, suhtlemis- ja koostööoskusi ning keskendumisvõimet ja tähelepanu. Iga valdkonda hinnatakse kuni viie punktiga. Vanematega vestlusel selgitatakse välja, kas kooli

[85] PGS, § 27 lg 5.
[86] Direktori 28.02.2025 käskkiri nr 1-6/7.
[87] Hoolekogu 19.11.2024 koosoleku protokoll nr 6; 29.01.2025 koosoleku protokoll nr 7.
[88] Hoolekogu 26.-28.02.2025 e-koosoleku protokoll.

õppe- ja kasvatuse kontseptsioon, õppekorraldus, väärtused ning õppekavaga kavandatav haridustee on vastavuses perekonna kasvatuspõhimõtete ja ootustega koolile. Vestluse tulemuste hindamist ning hindamisskaalat vastuvõtukord ei sätesta. Korra järgi koostab vastuvõtukomisjon õpilaskandidaatide nimekirja. Nimekirja koostamisel arvestatakse sama pere teiste laste õppimist koolis ja tutvumisuuringu tulemusi.
Kuidas üht või teist arvestatakse, kord ei sätesta. Samuti ei sätesta kord vastuvõtukomisjoni moodustamist, koosseisu ja tegevust.

Teiste klasside vabadele õppekohtadele kandideerimiseks arvestatakse õpilaskandidaadi eelnevate õpingute akadeemilist edasijõudmist, käitumist ja hoolsust. Samuti tuleb vanematel osaleda perevestlusel.
Direktor selgitas, et kehtivat vastuvõtukorda rakendati esmakordselt ning kool ei taha ühtegi õpilaskandidaati akadeemiliselt testida.
Perevestluse kohta selgitasid direktor ja õppealajuhataja, et perevestlusel soovitakse vanematele tutvustada, milline on kooli õppekorraldus ja põhimõtted, et vanemad saaksid otsustada, kas kool nende jaoks sobib. Juhtkonna sõnul on mitmed vanemad, kuuldes vestlusel, et koolis õpitakse rohkem matemaatikat või et isiklikke nutiseadmeid ei tohi õpilased koolipäeva jooksul kasutada, otsustanud loobuda õpilase kooli panekust. Direktor rõhutas, et vanemate vestlust ei hinnata, see on ainult koolist ülevaate andmiseks ja informatsiooni vahetamiseks.
Pidaja nõustus, et vastuvõtukomisjoni tegevusega seonduvat ei ole kooli vastuvõtukorras esitatud.
Direktori sõnul kuulusid vastuvõtukomisjoni õppealajuhataja, direktor ja üks õpetaja. Käesoleval aastal tegeles vastuvõtukomisjon vaid alates 2. klassi astuda soovijatega. Komisjon vaatas sooviavaldused üle, tutvuti lapse õpilooga ja seejärel toimus vanematega vestlus telefoni teel. Peale seda teavitas komisjon iga kandidaati vastuvõtmisest ja vastu jäeti võtmata üksikud õpilased.

Juhime tähelepanu, et õpilaskandidaatide valiku põhimõtted, hindamine ning hindamistulemuste esitamine peab olema kooli vastuvõtu korras väga selgelt määratletud, et vastuvõtt oleks läbipaistev.
Soovitame kaaluda vastuvõtukatsete asemel teisi võimalusi, et õppimiskohustusega õpilane ei kogeks kooli astumisel olukorda, kus teda ei tunnistata sobivaks ja vääriliseks antud koolis õppimiseks.

7.2. Ettepanekud pidajale ja direktorile

7.2.1. Täiendada olemasolevat kooli vastuvõtmise tingimusi ja korda nii, et oleks tagatud vastuvõtuprotsessi läbipaistvus ja selgus ning arvestamine pere teiste laste õppimisega koolis.

7.2.2. Kaaluda, millised oleksid võimalused õpilaste kooli vastuvõtmiseks ilma katseteta ning õpilaskandidaate pingeritta asetamata ka olukorras, kus kooli astuda soovijate arv ületab õpilaskohtade arvu.